

Συνέντευξη του Μητροπολίτου Ιλαρίωνος στο Ιταλικό ειδησεογραφικό πρακτορείο AsiaNews

Διά τα θέματα σχετικά με την κατάσταση στη Μέση Ανατολή και ειδικότερα στη Συρία και την Αίγυπτο, το διάλογο μεταξύ Ορθοδόξων και Ρωμαιοκαθολικών, την Ορθοδοξία στην Κίνα, τη σύγχρονη κοινωνική επικαιρότητα και τις σχέσεις Εκκλησίας και Πολιτείας στη Ρωσία μίλησε στη συνέντευξή του στον ανταποκριτή του ειδησεογραφικού πρακτορείου AsiaNews ο Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας, Πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας.

– Θέλουμε την άποψή Σας δια την κατάσταση στην Αίγυπτο και τη Συρία. Σε ποια θέση έχουν περιέλθει οι χριστιανοί εκεί;

– Μας προκαλεί έντονη ανησυχία η κατάσταση στην εν λόγω περιοχή. Επί μήνες πλέον συνεχίζεται η ένοπλη αντιπαράθεση στη Συρία, αλλά δε θα την αποκαλούσα «εμφύλιο», διότι κρίνω ότι πρόκειται για έναν πόλεμο, τον οποίο διεξάγουν ορισμένα κράτη στο έδαφος ενός τρίτου κράτους. Πολύ συχνά οι ένοπλες ομάδες, που χαρακτηρίζονται ως αντιπολίτευση, αποτελούνται από αλλοδαπούς μισθοφόρους, οι οποίοι πολεμούν με οικονομική ενίσχυση από εξωτερικό.

Η πρώτη μας ανησυχία, ως Ορθόδοξου Εκκλησίας της Ρωσίας, είναι, βεβαίως, η μοίρα του άμαχου πληθυσμού, συμπεριλαμβανομένων και των χριστιανών. Βλέπουμε ότι οι ακραίες δυνάμεις, οι οποίες αγωνίζονται δια να ανέλθουν στην εξουσία τώρα, έχουν ως σκοπό τους την πλήρη εξαφάνιση των χριστιανών από τη Συρία. Όπου επικρατούν προσωρινά, είτε εξολοθρεύουν σχεδόν όλους τους χριστιανούς, είτε τους διώχνουν, ταυτόχρονα γκρεμίζοντας ή βεβηλώνοντας τους χριστιανικούς Ιερούς Ναούς.

Έχουμε εκφράσει επανειλημμένως την ανησυχία μας επί αυτού μέσα από τις επαφές με την Ορθόδοξη Εκκλησία της Αντιοχείας, η οποία είναι Εκκλησία της Συρίας και του Λιβάνου. Έχουμε καταρτίσει και υλοποιούμε προγράμματα ανθρωπιστικής βοήθειας, όπου συμμετέχει ο Αυτοκρατορικός Ορθόδοξος Παλαιστινιακός Σύλλογος. Είναι ένας κοινωνικός οργανισμός με δυναμικό ρόλο στη Μέση Ανατολή, όπου προμηθεύουμε τα φάρμακα, τις τροφές, δηλαδή εκείνα τα οποία είναι τόσο απαραίτητα σήμερα στους φιλήσυχους ανθρώπους, οι οποίοι έχουν περιέλθει σε χαλεπή κατάσταση.

Έντονη ανησυχία μας προκαλεί η μοίρα των δυο απαχθέντων Μητροπολιτών Χαλεπίου Παύλου της κατά Αντιόχειαν Ορθόδοξου Εκκλησίας και του Ιωάννου μαρ Ιμπραίμ της Συριακής Ορθόδοξου

Εκκλησίας. Πρόκειται για δυο χριστιανικούς ηγέτες με αυξημένο κύρος. Μας ανησυχεί έντονα τόσο το γεγονός της απαγωγής τους, όσο και η επί μεγάλο χρονικό διάστημα έλλειψη πληροφοριών σχετικά με την κατάστασή τους, που ευρίσκονται τώρα.

- Είναι καιρός πλέον που δεν υπάρχουν οι σχετικές πληροφορίες;

- Από τις 22 Απριλίου, δηλαδή έχουν κλείσει τέσσερις μήνες πλέον. Κατα διαστήματα κυκλοφορούσαν διάφορες ειδήσεις διά τη μοίρα τους, εκ των οποίων ουδεμία έχει επαληθευθεί.

- Σχετικά με την Αίγυπτο...

- Εάν μιλήσουμε δια την Αίγυπτο, σημειωτέον είναι ότι εκείνο που μας ανησυχεί είναι η κλιμάκωση της βίας σε αυτή τη χώρα. Ένοχοι δια την κλιμάκωση της βίας στη χώρα, τις καταστροφές των Ναών διαφόρων χριστιανικών δογμάτων είναι οι «αδελφοί - μουσουλμάνοι», μια κίνηση, η οποία είναι απαγορευμένη σε πολλές χώρες εξαιτίας ακραίων θέσεων της, που όμως προ ολίγου καιρού ανήλθε στην εξουσία στην Αίγυπτο και τώρα την έχασε.

Ευελπιστούμε ότι στην Αίγυπτο τελικά θα επικρατήσει η ειρήνη και στην εξουσία θα ανέλθουν οι μετριοπαθείς δυνάμεις, οι οποίες θα αναλάβουν τη διαφυλαξη της διομολογιακής ισορροπίας, που επί αιώνες επιτυγχάνετο.

- Διά την πρόοδο του διαλόγου Ορθοδόξων και Ρωμαιοκαθολικών, υπάρχουν αποτελέσματα στο έργο της σχετικής κοινής Επιτροπής;

Πότε αναμένεται η επόμενη συνάντηση;

- Η επόμενη συνάντηση της Μικτής Επιτροπής επί του διαλόγου μεταξύ Ορθοδόξου Εκκλησίας και Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας μάλλον θα πραγματοποιηθεί το 2014. Είναι νωρίς ακόμα να μιλάμε διά τα αποτελέσματα, διότι η Επιτροπή ανέλαβε ένα πολύ περίπλοκο θέμα του πρωτείου μέσα στην Εκκλησία και του ρόλου του Επισκόπου Ρώμης κατά την πρώτη χιλιετία. Κατά την πορεία των εργασιών διαπιστώθηκαν σοβαρές αποκλίσεις και μάλιστα όχι μόνο μεταξύ των Ορθοδόξων και Ρωμαιοκαθολικών, αλλά και μεταξύ των επι μέρους Ορθοδόξων Εκκλησιών.

Δυστυχώς έχει τεθεί υπό καθεστώς εμπάργκο το κείμενο, το οποίο προετοιμάζει αυτή τη στιγμή η Επιτροπή. Δυσκολο επιχείρημα τυγχάνει η κριτική και η συζήτησή του εί μη στα πλαίσια της ως άνω Επιτροπής. Είναι η γνώμη μου ότι σε αυτή τη φάση το υπό συζήτηση κείμενο δεν ανταποκρίνεται πλήρως στην έντολή, την οποία ανέθεσαν στην Επιτροπή οι Εκκλησίες, ούτε αναπτύσσει το θέμα τόσο βαθιά όσο είναι απαραίτητο διά να μπορέσουν οι Ορθόδοξοι και οι Ρωμαιοκαθολικοί να καταλάβουν σαφώς τις διαφορές και τις ομοιότητές τους.

– Τώρα αναπτύσσεται η συνεργασία με τους Ρωμαιοκαθολικούς στο θέμα του ήθους: η διατήρηση της ζωής, η προστασία των χριστιανών στη Μέση Ανατολή; Είναι πιο καρποφόρα αυτή η συνεργασία από το θεολογικό διάλογο;

– Οι εργασίες της Επιτροπής επί του θεολογικού διαλόγου Ορθοδόξων και Ρωμαιοκαθολικών είναι από τα στοιχεία του διαλόγου και της συνεργασίας, οι οποίες υπάρχουν σήμερα μεταξύ Ορθοδόξων και Ρωμαιοκαθολικών. Πιστεύω ότι η πιο επιτυχής συνεργασία μεταξύ μας είναι στον κοινωνικό τομέα. Το ίδιο ισχύει και διά την εκπόνηση των κοινών θέσεων επί διαφόρων σημαντικών διά την κοινωνία θεμάτων.

Εδώ, όπως φρονώ, έχουμε προχωρήσει αρκετά. Ειδικότερα, θέλω να τονίσω το έργο του φόρουμ Ορθοδόξων και Ρωμαιοκαθολικών, το οποίο δημιουργήθηκε μόλις προ ολίγων ετών και συνήλθαν τα μέλη του σε συνεδρίες σε διάφορες χώρες έχοντας προς συζήτηση διάφορα θέματα, συμπεριλαμβανομένου και εκείνου της οικογενειακής ηθικής. Έχουμε πετύχει εντυπωσιακά αποτελέσματα, τα οποία επιβεβαιώνουν κοινές θέσεις, την προθυμία και την ικανότητα της Ορθοδόξου Εκκλησίας και της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας να εργάζονται από κοινού προς υπεράσπιση των παραδοσιακών χριστιανικών αξιών.

– Ποια είναι η άποψή Σας διά τον νέο Πάπα Ρώμης;

– Παρέστην στην ενθρόνισή του και την επομένη είχαμε συζήτηση, κατά τη διάρκεια της οποίας διαπιστώθηκαν τα πλέον σημαντικά σημεία επαφής και συνεργασίας μεταξύ της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας και Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας. Από πλευράς του Πάπα είδα αφενός την κατανόηση των προβλημάτων, αφετέρου ήταν προφανές ότι τα θέματα δι' αυτόν δεν ήταν νέα, διότι ο Επικεφαλής της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας τα ξέρει πολύ καλά. Φρονώ ότι οι γνώσεις του του διαλόγου Ορθοδόξων και Ρωμαιοκαθολικών, ενώ η προϋπηρεσία του στην Αργεντινή, όπου μερικές φορές το χρόνο επισκέφθηκε την ενορία της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας στο Μπουένος Αίρες, παρακολούθησε τις ακολουθίες, μίλησε με τους πιστούς. Όλα αυτά μας εμπνέει ελπίδα στην θετική ανάπτυξη των σχέσεών μας επί παποσύνης του.

– Τι πρέπει να γίνει ακόμα διά να είναι εφικτή η συνάντηση μεταξύ του Πατριάρχου Μόσχας και Πασών των Ρωσιών και του Πάπα Ρώμης;

– Πρέπει να προετοιμασθεί η συνάντηση. Συγκεκριμένα, πρέπει να προσυμφωνήσουμε τα θέματα, επί των οποίων έχουμε ακόμα διαφορές. Κοιτάξτε να δείτε, πως προετοιμάζονται οι διμερείς συναντήσεις των αρχηγών κρατών. Διά να συναντηθούν, η επί προπαρασκευής επιτροπή πρέπει να δουλέψει καλά τα διάφορα θέματα του διμερούς ενδιαφέροντος. Οι συναντήσεις των αρχηγών

κρατών, κατά κανόνα, αποτελούν επιστέγασμα μιας μακράς διαδικασίας προπαρασκευής. Επί παραδείγματι, τα δυο μέρη ετοιμάζουν ένα σύμφωνο, ενώ οι Αρχηγοί κρατών συνέρχονται και υπογράφουν το εν λόγω σύμφωνο.

Έτσι κι εμείς πρέπει να προετοιμάσουμε τη συνάντηση ώστε να μην καταλήγει απλώς εθιμοτυπική, αλλά ουσιαστική, ώστε δι' αυτής οι σχέσεις μας να αναβαθμισθούν σε νέο επίπεδο εμπιστοσύνης, αμοιβαίας κατανόησης και συνεργασίας.

- Ποιο είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα σήμερα που υφίσταται;

- Το μεγαλύτερο πρόβλημα σήμερα, το οποίο κληρονομήσαμε εκ του προσφάτου παρελθόντος είναι εκείνο της Δυτικής Ουκρανίας, όπου στο μεταίχμιο της δεκαετίας 1980 - 1990 έχουν συμβεί τα πολύ λυπηρά γεγονότα και τα οποία αποστέρησαν από τις εκκλησίες και εν γένει τους χώρους λατρείας τους ορθόδοξες κοινότητες σε ορισμένες πόλεις και τα χωριά. Δυστυχώς η κατάσταση παραμένει η ίδια.

- Κατά τη γνώμη Σας είμαστε πιο κοντά σήμερα σε αυτή τη συνάντηση;

- Πιστεύω ότι κάθε μέρα είμαστε ακριβώς μια μέρα πιο κοντά σε αυτή τη συνάντηση. Αλλά δεν είμαι σε θέση να Σας πω πότε ακριβώς θα γίνει η συνάντηση.

- Πως βλέπει το Πατριαρχείο Μόσχας την ιδέα της επισκέψεως του Πάπα στην Ιερουσαλήμ κατόπιν προσκλήσεως του Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαίου;

- Υποθέτω ότι αυτό είναι ένα θέμα δια τις διμερείς σχέσεις μεταξύ των Εκκλησιών της Ρώμης και της Κωνσταντινούπολης. Οι σχέσεις αυτές έχουν μια μακρά ιστορία, η οποία δυστυχώς σημαδεύθηκε σχεδόν προ χιλιετίας από τραγικό γεγονός που διαίρεσε τον χριστιανικό κόσμο σε δυο κοινότητες μεταξύ των οποίων δεν υπάρχει η ευχαριστιακή κοινωνία. Πιστεύω ότι οι συναντήσεις μεταξύ των αρχηγών των εκκλησιών της Ρώμης και της Κωνσταντινούπολης είναι πολύ σημαντικό και χρήσιμο στοιχείο για την επούλωση αυτών των πληγών του παρελθόντος δια την ενότητα της Εκκλησίας.

- Πρόσφατα ο Πατριάρχης επισκέφθηκε την Κίνα. Ποια είναι τα αποτελέσματα της επισκέψεως; Ποιες είναι οι δυνατότητες θρησκευτικής ελευθερίας στην Κίνα;

- Η Ορθόδοξη Εκκλησία στην Κίνα έχει μια μακρά ιστορία. Άρχισε ακόμα τον 17 αιώνα, όταν οι Ρώσοι αιχμάλωτοι του πολέμου βρέθηκαν στο Πεκίνο. Με την άδεια των αρχών εγκαταστάθηκαν

σε έδαφος, το οποίο κατέχει σήμερα η Ρωσική Πρεσβεία. Εκεί δημιουργήθηκε η Ρωσική Εκκλησιαστική Αποστολή.

Όλη η ιστορία της Ορθοδοξίας στην Κίνα είναι ιστορία της Ρωσικής Ορθοδοξίας. Διά να είμαστε πιο ακριβείς, η Ορθοδοξία έγινε πλέον Κινεζική, αλλά πάντα τελούσε υπό την αιγίδα της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας. Τη δεκαετία 1950, λίγο πριν την «πολιτιστική επανάσταση», είχε συσταθεί η Αυτόνομη Ορθόδοξη Εκκλησία της Κίνας υπό τη δικαιοδοσία του Πατριαρχείου Μόσχας. Όμως όλη η υποδομή της Εκκλησίας αυτής που επεκτεινόταν σε ολόκληρη την επικράτεια της Κίνας, κατεστράφη τα χρόνια της «πολιτιστικής επανάστασης». Και ιδού την τελευταία εικοσιετία και πλέον δεν ασχολούμαστε με τίποτε άλλο παρά με την αναβίωση αυτής της υποδομής και διεξάγουμε διάλογο με τις Κινεζικές αρχές προκειμένου να ομαλοποιηθεί η κατάσταση των Ορθοδόξων στην Κίνα.

– Καθώς φαίνεται, όλο και περισσότερα μεγαλώνει η Ορθόδοξη κοινότητα στην Ιταλία. Μήπως έχετε στοιχεία ως προς τον αριθμό των Ορθοδόξων πιστών στη χώρα; Είναι μέσα στις προθέσεις του Πατριαρχείου Μόσχας να δημιουργήσει εκεί μια επαρχία;

– Εκτιμώ, ότι γενικά σε όλη την Ιταλία υπάρχουν τουλάχιστον 3 εκ. Ορθόδοξοι χριστιανοί. Η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας έχει εκεί περισσότερες από πενήντα ενορίες. Έχουν ήδη καταχωρηθεί ως επαρχία, αλλά προς το παρόν δεν έχουμε Επίσκοπο εκεί. Επίσκοπος από τη Μόσχα είναι εκείνος ο οποίος τώρα έχει ευθύνη των ενοριών μας στην Ιταλία. Κρίνω ότι τα επόμενα δυο με τέσσερα χρόνια θα έχουμε μόνιμο Επίσκοπο μας εκεί.

– Αυτές τις ημέρες τα μέσα μαζικής ενημερώσεως ασχολούνται πολύ με την υιοθέτηση από τη Ρωσία ενός νόμου κατά των ομοφυλοφίλων. Πιστεύετε ότι είναι απαραίτητος αυτός ο νόμος;

– Πιστεύω ότι είναι απαραίτητος ο νόμος και υιοθετήθηκε μάλιστα πολύ επίκαιρα. Μάλλον δε πιστεύω ότι αυτοί οι νόμοι πρέπει να υιοθετηθούν και από τις λοιπές χώρες αντί εκείνων των κανόνων, οι οποίοι εισάγονται σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, όπου τα ομόφυλα ζευγάρια έχουν δικαίωμα να υιοθετήσουν παιδιά. Νομίζω ότι αυτή η πολιτική, που ακολουθούν οι δυτικές χώρες, είναι αυτοκτονία, διότι η χορήγηση προνομίων σε ομόφυλα ζευγάρια υπό τις συνθήκες της δημογραφικής κρίσεως, της διαλύσεως του θεσμού της οικογενείας, επί ουσίας είναι ταυτόσημη με την υπογραφή της θανατικής ποινής των ολόκληρων χωρών και λαών.

Και αυτό γίνεται τώρα, όταν υπό την επίδραση της κοσμικής ιδεολογίας, της διαφημίσεως της καταναλωτικής στάσεως απέναντι στη ζωή και της παιδείας, η οποία δεν αποσκοπεί στο υψηλό ήθος, αλλά στην μεγαλύτερη δυνατή απελευθέρωση των ενστίκτων πολλές χώρες της Ευρώπης

βιώνουν οξεία δημογραφική κρίση. Ο πληθυσμός αυτών των χωρών συρρικνώνεται, πράγμα το οποίο, κατά τη γνώμη μου, είναι ένδειξη μιας σοβαρής πνευματικής ασθένειας. Εάν δεν θεραπευθεί, τότε όπως η κάθε ανίατη αρρώστια θα οδηγήσει στο θάνατο.

Όπως βλέπω, εν προκειμένω πρέπει να παραδειγματισθούν από τη Ρωσία αυτές οι χώρες: οι νόμοι που υιοθετούνται τώρα, αποβλέπουν ακριβώς στη διατήρηση του γενετικού υπόβαθρου του έθνους, του ανθρώπινου δυναμικού. Θέλουμε να αναγεννηθεί στη Ρωσία μια ισχυρά οικογένεια, να αποκτήσουν οι οικογένειές μας πολλά παιδιά, ώστε οι αχανείς εκτάσεις της Ρωσίας να κατοικούνται απο ιθαγενείς.

- Όπως ισχυρίζονται οι εφημερίδες στη Ρωσία είναι πολύ στενή η συνεργασία μεταξύ Εκκλησίας και Πολιτείας. Αυτό προκαλεί δυσαρέσκεια σε ορισμένους, οι οποίοι κάνουν παράπονα.

- Δεν έχω ακούσει τέτοια παράπονα από τους ανθρώπους, αλλά άκουσα τα σχετικά ερωτήματα από τους δημοσιογράφους. Επί παραδείγματι, επισκεπτόμενος την Αγγλία, την ώρα της συνεντεύξεώς μου στο ραδιοφωνικό σταθμό BBC ερωτηθείς διά την «υπερβολικά στενή συνεργασία μεταξύ Πολιτείας και Εκκλησίας» απάντησα ότι δεν είναι περισσότερα στενή από ο,τι στη Μεγάλη Βρετανία, όπου η βασίλισσα είναι εκείνη, η οποία διορίζει τον επικεφαλής και τους Επισκόπους της Αγγλικανικής Εκκλησίας μετά από εισήγηση του Πρωθυπουργού. Εν συνεχεία ερωτηθείς διά το απαράδεκτο μιας μακρόχρονης θητείας από την ίδια θέση στην εξουσία, απάντησα ότι δεν έχουμε μέχρι σήμερα κανένα στη χώρα μας να κατέχει τη θέση του στην εξουσία επί μια εξηταετία, όπως η βασίλισσα της Μεγάλης Βρετανίας. Όμως στη δημοκρατική Αγγλία η βρετανική λογοκρισία δι' ευνόητους λόγους έκοψε αυτά τα κομμάτια της συνεντεύξεώς μου με αποτέλεσμα να βγει αυτή στον αέρα χωρίς αυτές τις απαντήσεις.

Σήμερα οι σχέσεις μεταξύ Εκκλησίας και Πολιτείας στη Ρωσία βασίζοντα σε δυο αρχές. Η πρώτη είναι εκείνη μη επεμβάσεως της Πολιτείας στα της Εκκλησίας και αντίθετα. Επομένως η Εκκλησία δεν εμπλέκεται σε πολιτική, δεν υποστηρίζει κανένα πολιτικό κόμμα. Δύναται να τοποθετείται και να κρίνει τους πολιτικούς οργανισμούς και επιμέρους παράγοντες, τα προγράμματά τους ή τα συγκεκριμένα σημεία αυτών των προγραμμάτων, εφόσον μετέχει της κοινωνικής διαδικασίας. Αλλά η Εκκλησία δεν μετέχει της κυβερνήσεως του κράτους ούτε του πολιτικού αγώνος. Από την πλευρά της η Πολιτεία δεν μετέχει της διοικήσεως της Εκκλησίας, δηλαδή δεν εμπλέκεται σε θέματα εκλογής Επισκόπων, Πατριάρχου, Καταστατικό Χάρτη της Εκκλησίας.

Έτσι, εφαρμόζεται η πρώτη αρχή της μη επεμβάσεως στα του άλλου, αλλά υπάρχει και μια άλλη, εξίσου σημαντική, και είναι εκείνη της συνεργασίας μεταξύ Εκκλησίας και Πολιτείας σε θέματα, όπου είναι δυνατόν και απαραίτητο. Πρόκειται, πρωτίστως διά τον κοινωνικό τομέα, δηλαδή θέματα,

τα οποία αφορούν άμεσα στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων. Είναι πολλά. Επί παραδείγματι, είναι η δημογραφική πολιτική, το οικογενειακό ήθος, τα απροστάτευτα παιδιά και πολλά άλλα παρόμοια θέματα. Εδώ η Εκκλησία και η Πολιτεία έχουν ένα ευρύ πεδίο συνεργασίας.

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/52336/>